

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

24 noiembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal în componență:

Președinte – Nadejda Toma,

Judecători – Ion Guzun, Liliana Catan,

examinând admisibilitatea recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul Dumitru Calendari, prin care solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 30 iunie 2021, în cauza penală în privința lui

Zaharov Pavel XXXXX, născut la XXXXX

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond de la 26.06.2020 până la 15.10.2020;

Instanța de apel de la 11.12.2020 până la 30.06.2021;

Instanța de recurs de la 09.09.2021 până la 24.11.2021.

a c o n s t a t a t :

1. Prin sentința Judecătoriei Cahul (sediul Central) din 15 octombrie 2020, Zaharov Pavel a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 171 alin. (1), 179 alin. (1) Cod penal, stabilindu-i pedeapsa: în baza art. 171 alin. (1) Cod penal, 4 (patru) ani închisoare, în baza art. 179 alin. (1) Cod penal, 6 (șase) luni închisoare.

Conform art. 84 Cod penal, prin cumul parțial al pedepselor stabilite pentru fiecare infracțiune în parte i s-a stabilit lui Zaharov Pavel, definitiv pedeapsă pentru cumul de infracțiuni 4 (patru) ani și 3 (trei) luni închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

S-a încasat de la Zaharov Pavel cheltuielile judiciare în mărime de 8 410 lei suportate pentru efectuarea expertizei.

2. Pentru a se pronunța în sensul celor expuse, instanța de fond a constatat că Zaharov Pavel, ignorând prevederile art. 29 al Constituției, conform căruia, domiciliul și reședința sunt inviolabile, nimeni nu poate pătrunde sau rămâne în domiciliul sau în reședința unei persoane fără consimțământul acesteia, fără a se afla în una din situațiile exhaustiv reglementate în care se poate deroga prin lege de la prevederile expuse, la 08 septembrie 2019, în jurul orelor 06.00, în XXXXX, acționând cu intenție directă, a pătruns și a rămas ilegal în domiciliul lui Stegărescu Alexandra, reprezentat de curtea casei și casa de locuit, fără consimțământul lui Stegărescu Alexandra.

Astfel, acțiunile inculpatului au fost încadrate conform indicilor calificativi ale infracțiunii prevăzute de art. 179 alin. (1) Cod penal, și anume, *pătrunderea și rămânerea ilegală în domiciliul unei persoane fără consimțământul acesteia și refuzul de a le părăsi la cererea ei.*

Tot el, Zaharov Pavel în continuarea acțiunilor sale ilegale, acționând intenționat, în scopul satisfacerii poftelor sexuale, la 08 septembrie 2019, în jurul orei 06.00, după ce a pătruns ilegal în domiciliul părții vătămate Stegărescu Alexandra, situat în XXXXX, profitând de imposibilitatea acesteia de a-și exprima voința, din cauză că se afla într-un somn profund, și profitând de imposibilitatea acesteia de a se apăra, în virtutea faptului că a surprins-o dormind pe burtă, contrar voinței acesteia, a întreținut cu Stegărescu Alexandra un raport sexual forțat.

Așadar, acțiunile inculpatului au fost încadrate conform prevederilor art. 171 alin. (1) Cod penal, după indicii calificativi *„Violul, adică raportul sexual săvârșit profitând de imposibilitatea persoanei de a se apăra ori de a-și exprima voința”.*

3. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apel de către inculpatul Zaharov Pavel prin care a solicitat casarea integrală a acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri de achitare.

În motivarea cererii de apel a invocat următoarele argumente precum că, sentința este ilegală, deoarece probe concludente, pertinente care să demonstreze incontestabil și pe deplin vinovăția acestuia nu au fost acumulate.

Instanța de judecată nu a motivat sentința de condamnare, a reiterat în mod exclusiv rechizitoriul formulat de procuror, or, dezbaterile publice a probatoriului nu au avut niciun impact asupra instanței de judecată. La baza sentinței au fost puse exclusiv declarațiile părții vătămate din instanța care de altfel sunt diferite cu cele de la urmărirea penală dar și care nu sunt confirmate cu alte probe.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 30 iunie 2021, a fost admis apelul declarat de către inculpatul Zaharov Pavel, casată parțial sentința în latura penală, în partea condamnării inculpatului Zaharov Pavel de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 179 alin. (1) Cod penal și în partea stabilirii pedepsei penale în baza art. 171 alin. (1) Cod penal, precum și în partea stabilirii pedepsei definitive pentru concurs de infracțiuni, cu adoptarea în această parte a unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează.

„Se încetează procesul penal privind învinuirea lui Zaharov Pavel pe capătul acușării de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 179 alin. (1) Cod penal, în temeiul împăcării părților.

Lui Zaharov Pavel, recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 171 alin. (1) Cod penal se stabilește pedeapsă cu închisoare pe un termen de 3 (trei) ani cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Conform art. 90 Cod penal, se suspendă condiționat executarea pedepsei închisorii cu stabilirea perioadei de probațiune de 1 (un) an, în perioada căruia Zaharov Pavel, se obligă să nu-si schimbe domiciliul sau reședința fără consimțământul organului de probațiune”.

În rest sentința a fost menținută fără modificări.

4.1 În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a reținut că, vinovăția inculpatului în cele imputate a fost demonstrată fără niciun dubiu prin probele administrate în respectiva cauză penală.

Mai mult, în ședința instanței de apel inculpatul a recunoscut vina, ceea ce denotă că Zaharov Pavel și-a dat perfect seama de actele pe care le-a comis, de gravitatea acestora și penalitatea lor, privind comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 171 alin. (1), 179 alin. (1) Cod penal.

Instanța de apel, examinând sentința atacată, a stabilit că instanța de fond a reținut o stare de fapt bazată pe probe concludente și just interpretate și că în raport cu aceasta, în mod judicios s-a stabilit vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii pentru care a fost deferit justiției.

Probe noi la examinarea cauzei în instanța de apel nu au fost administrate, or, probele coroborează între ele și demonstrează incontestabil vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunilor imputate.

Astfel, instanța de apel a atras atenția asupra faptului că la 30 iunie 2021, partea vătămată Stegăresu Alexandra și inculpatul Zaharov Pavel au depus cereri scrise, potrivit cărora au solicitat încetarea procesului penal cu privire la învinuirea inculpatului Zaharov Pavel de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 171 alin. (1) și art. 179 alin. (1) Cod penal în legătură cu împăcarea părților,

Potrivit cererii, partea vătămată a indicat că careva pretenție de ordin material și moral față de inculpat nu are, fiind achitat prejudiciul complet, iar potrivit cererii, inculpatul a indicat că recunoaște vina integral, se căiește sincer în cele comise.

În acest sens, instanța de apel a menționat că, împăcarea poate interveni, în cazul infracțiunilor prevăzute de art. 276 alin. (1) Cod de procedură penală, oricând în cursul procesului penal, la urmărirea penală, în instanța de fond, de apel, de recurs - dacă pentru unele infracțiuni nu există calea apelului, dar numai până la rămânerea definitivă a hotărârii.

Raportând sensul sintagmei „*până la rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești*” (art.276 Cod de procedură penală) cu cel al sintagmei „*până la retragerea completului de judecată pentru deliberare*” (art.109 Cod penal), instanța de apel a subliniat că retragerea completului de judecată pentru deliberare are loc atunci când instanța de fond se înlătură în deliberare pentru a pronunța sentința, la fel și atunci când instanța de apel, se retrage în deliberare pentru pronunțarea deciziei asupra apelului.

Prin reglementarea art. 109 Cod penal a momentului până când poate avea loc împăcarea părților, instanța a conchis că legiuitorul a avut în vedere ca moment final, este atunci când cauza se judecă de către instanța de fond, când completul s-a retras pentru deliberare cu adoptarea sentinței respective. Acest înțeles al legii rezultă din construcția și plasamentul procedurilor ce le parcurge cauza penală pusă pe rol.

În circumstanțele enunțate, instanța de apel a admis parțial cererile privind împăcarea părților, în capătul împăcării pe art. 179 alin. (1) Cod penal, deoarece este inclus în prevederile art. 276 alin. (1) Cod de procedură penală, care prevede împăcarea conform alin. (5) Cod de procedură penală.

Pe cale de consecință, inculpatului Zaharov Pavel, care este recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 171 alin. (1) Cod penal, instanța de apel i-a stabilit pedeapsa cu închisoare pe un termen de 3 ani cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, din următoarele considerente.

Instanța de apel la stabilirea categoriei și termenul pedepsei inculpatului, ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acestuia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care agravează ori atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Conform art. 16 Cod penal, infracțiunea imputată inculpatului Zaharov Pavel se atribuie la categoria infracțiunilor mai puțin gravă.

În acest sens, instanța de apel a indicat în temeiul prevederilor art. 75-77 Cod penal, următoarele circumstanțe: Zaharov Pavel, și-a recunoscut vina și se căiește sincer de cele comise, anterior nu a fost atras la răspundere penală sau contravențională (f.d.96), la evidența medicului psihiatru și narcolog nu se află (f.d.98-100).

Astfel, ținând cont de personalitatea inculpatului, cât și de prevederile art. 61, art. 75 Cod penal, instanța de apel a concluzionat că în cazul dat pedeapsa echitabilă pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 171 alin. (1) Cod penal, inculpatului Zaharov Pavel sub formă de 3 ani închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

Totodată, instanța de apel a conchis că, aplicarea pedepsei cu închisoare cu executarea reală, în speță nu este echitabilă, or, o pedeapsă prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit.

În aceste circumstanțe, instanța de apel a ajuns la concluzia de a fi oportună aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal care are la origine persoana și comportamentul acesteia până la săvârșirea infracțiunii, atitudinea și modul de manifestare a infractorului în fazele de urmărire penală și de judecare a cauzei față de

infracțiune, cum vinovatul își apreciază fapta social periculoasă încă de la momentul descoperirii ei, cum ar fi: *conduita bună a infractorului; străduința depusă pentru a înlătura rezultatul infracțiunii sau pentru a repara paguba pricinuită, comportarea sinceră în cursul procesului.*

Astfel, conform art. 90 Cod penal, instanța de apel a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei penale pe o perioadă de probațiune pe un termen de 1 an.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procuror care în temeiurile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei cu menținerea sentinței din motiv că apelul a fost greșit admis.

În susținerea celor solicitate, recurentul indică că instanța de apel eronat a încetat procesul penal în privința inculpatului învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 179 alin. (1) Cod penal, din motiv că la materialele cauzei lipsește solicitarea părții vătămate de a-și retrage plângerea.

În ce privește pedeapsa aplicată inculpatului pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 171 alin. (1) Cod penal, acuzatorul de stat o consideră nejustificat de blândă, or, faptul că inculpatul nu a conlucrat cu organul de urmărire penală, nu a recunoscut vina în cele imputate la etapa urmăririi penale, denotă ignoranța acestuia în cele incriminate.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat, or, în vederea acestei soluții se expun următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că argumentele invocate în recurs sunt vădit neîntemeiate.

În conformitate cu art. 422 Cod de procedură penală, recursul împotriva deciziilor pronunțate de instanțele de apel se declară în termen de 30 de zile de la data pronunțării deciziei. În speță se constată, că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recurs ordinar în termen.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs ordinar examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate și argumentate de recurent. Autorul recursului invocă prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, potrivit cărora hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când

instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței sau s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal reține că temeiurile invocate de recurent nu s-au confirmat în urma cercetării materialelor cauzei, invocând în acest context următoarele.

În recurs, procurorul invocă argumentul precum că, *„instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței”*, Colegiul penal menționează că este unul declarativ, deoarece din materialele cauzei și textul deciziei atacate rezultă că pentru pronunțarea deciziei, instanța de apel și-a motivat corect soluția bazându-se pe cumulul de probe administrat la cauza penală, examinate și cercetate în prima instanță, cercetate suplimentar și verificate în instanța de apel, apreciate prin prisma art. 101 Cod de procedură.

Temeiuri de a pune la îndoială legalitatea și veridicitatea acestor probe și argumente nu s-au stabilit în instanța de recurs.

Prin urmare, Colegiul penal conchide că, instanța de apel s-a expus argumentat poziția și pentru a evita repetări inutile, instanța de recurs acceptă și însușește aceste argumente, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct. 37 al hotărârii sale în cauza *Albert vs. România* din 16.02.2010, statuează că art. 6§1 din CEDO, obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (*Van de Hurk vs Olanda*, 19 aprilie 1994, pct. 61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Cu referire la alegațiile procurorului precum că instanța de apel eronat a încetat procesul penal în privința inculpatului învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 179 alin. (1) Cod penal, din motiv că la materialele cauzei lipsește solicitarea părții vătămate de a-și retrage plângerea, Colegiul penal le respinge ca fiind neîntemeiate.

Mai mult, Colegiul penal lărgit atestă că la momentul examinării cauzei în instanța de apel au fost prezente condițiile de admitere a cererii de împăcare înaintată atât de partea vătămată, cât și de către inculpat, cu încetarea procesului penal, prevăzut la art. 109 Cod penal, iar instanța de apel corect a soluționat această chestiune.

Lecturând textul recursului declarat, Colegiul penal constată că, procurorul a mai invocat drept temei de declarare a recursului și pct. 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, care stipulează că, hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara eroarea de drept comisă de instanțele de fond ori de apel, atunci când instanța de apel a aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

În esență, recurentul critică decizia contestată în latura stabilirii pedepsei cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, menționând că instanța de apel la stabilirea pedepsei nu a ținut cont de prevederile legale, de circumstanțele cauzei și a individualizat greșit pedeapsa, stabilindu-i o pedeapsă prea blândă.

Subsecvent, instanța de recurs susține că, pedeapsa aplicată inculpatului trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată corect, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, potrivit art. 61 Cod penal, și să fie în strictă conformitate cu dispozițiile Părții speciale a Codului penal, ținându-se cont de limitele fixate în sancțiunea infracțiunii incriminate.

Totodată, pedeapsa și modalitatea de executare a acesteia trebuie individualizate în așa fel, încât inculpatul să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare.

Chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de lege.

Așadar, Colegiul penal statuează că, instanța de apel corect a ajuns la concluzia de a-i numi o pedeapsă non privativă de libertate inculpatului conducându-se de principiul individualizării pedepsei (art. 7 Cod penal) în coroborare cu criteriile generale de individualizare a pedepsei, art. 75 alin. (1) Cod penal.

Mai mult, instanța de recurs respinge ca neîntemeiat argumentul recurentului precum că, pedeapsa stabilită acestuia este prea blândă și una inequitabilă, din considerentul că aceasta este echitabilă și direct proporțională cu caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, motivul și scopul celor comise, persoana celui vinovat, caracterul și mărimea daunei prejudiciabile, circumstanțele ce atenuează sau agravează răspunderea, și anume, la caz, trebuie avute în vedere că inculpatul a recunoscut vina în instanța de apel, se căiește sincer de cele comise, a comis o infracțiune care face parte din categoria celor mai puțin grave și de comportamentul acestuia după și în timpul examinării cauzei.

De asemenea se menționează faptul că, instanța de apel s-a expus motivat și detaliat asupra faptului aplicării prevederilor art. 90 Cod penal, fiind suspendată condiționat executarea pedepsei penale aplicate lui Zaharov Pavel pe o perioadă de

probațiune de 1 an, motivare pe care instanța de recurs și-o însușește și nu se va expune repetat asupra acesteia.

În concluzie, Colegiul penal menționează că, nu se constată prezența erorilor de drept ce ar genera casarea deciziei atacate sub aspectele invocate, deoarece soluția adoptată de către instanța de apel este întemeiată și motivată, măsura de pedeapsă aplicându-se în conformitate cu prevederile art. 90 Cod penal inculpatului, este echitabilă în raport cu circumstanțele cauzei, cu personalitatea acestuia și pericolul social al infracțiunii săvârșite.

Prin urmare, Colegiul penal statuează că, temeiurile invocate de către procuror prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, nu s-au confirmat în cauza dată, iar decizia atacată este legală și întemeiată, ceea ce impune soluția inadmisibilității recursului ordinar depus de către procurorul, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul Dumitru Calendari, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 30 iunie 2021, în cauza penală în privința inculpatului *Zaharov Pavel XXXXX*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la **22 decembrie 2021**.

Președinte:

Nadejda Toma

Judecători:

Ion Guzun

Liliana Catan